

FRANS GOOSSENS

AFSCHEID VAN EEN PIONIER!

Frans Goossens gaat, na 33 jaar actief te zijn geweest in de plantenbescherming, met pensioen. Het zal voor velen een aanpassing zijn om zonder Frans verder te gaan in het werk dat hij in deze 33-jarige periode heeft gestart en verder heeft ontwikkeld. Zijn engagement voor de sector is alom gewaardeerd. We vroegen hem hoe hij op zijn loopbaan terugkijkt.

.....
Willy De Geest

“Plantenbescherming, een werk dat nooit af is” was de titel van een interview dat ik in 2002 met Frans had en inderdaad, nu ik 12 jaar later opnieuw voor een interview met Frans rond de tafel zit, komt naar voren dat er in de voorbije periode opnieuw veel is veranderd, maar dat het werk zeker nog niet af is. Het is meteen ook een bezorgdheid van Frans. Zijn brede ervaring en kennis hebben al meer dan eens bewezen dat ze van grote waarde zijn in het specifieke onderzoekswerk voor de zogenaamde “kleine teelten”. Aangezien Frans in zijn werk voor een groot deel alleen op zichzelf aangewezen is geweest, is er momenteel in de sector niemand van zijn kaliber die het werk zal overnemen, wat echter niet wil zeggen dat hij geen vertrouwen heeft in mogelijke opvolgers.

Betrokkenheid

De gedrevenheid en betrokkenheid waarmee Frans zijn opdrachten op zich nam, komt steeds als een rode draad doorheen het gesprek terug. De eerste vragen die de tuinders hem stelden, was of hij wel vertrouwd was met de sector. Hij voelde de vooroordelen die horen bij “een ambtenaar uit Brussel” goed aan. Het is daarom voor Frans, die opgroeide op een landbouwbedrijf, altijd de drijfveer geweest om meer te zijn dan alleen maar ‘die ambtenaar’. Deze houding was tekenend voor zijn grote betrokkenheid bij de problemen van de bedrijven.

Tijdens zijn eerste opdrachten in 1981 als inspecteur Plantenbescherming in het Zuiden van West-Vlaanderen werd hij geconfronteerd met roest bij chrysanten, een immens probleem dat de export danig belemmerde. In de plaats

van alleen maar als controleur te gaan optreden, begon Frans na te denken over mogelijke oplossingen, startte hij met proeven en kon zo het roestprobleem oplossen. “Dit is bepalend geweest voor de rest van mijn carrière”, zegt Frans hierover. Ook onkruidbestrijding was een algemeen en groot probleem op de kwekerijen en o.a. via Webos en zijn voorzitter Noël Willaert werd hij ook snel geconfronteerd met teeltproblemen in de boomkwekerij.

Er was bij de dienst Plantenbescher-

ming wel wat ruimte voor voorlichting maar in de praktijk gebeurde daar bijna niets rond. Bij de Dienst leefde de mening dat controle en voorlichting niet samengaan. Frans wilde bewijzen dat dit wel kon en schakelde geleidelijk aan over op parttime voorlichting. Maar de problemen met onkruid, ziekten en plagen waren zo groot dat full-time voorlichting zich opdrong. “Het was een noodzaak maar toch was dit niet zo evident binnen de Dienst” zegt Frans. “Ik heb dit steeds met hand en tand moeten verdedigen, mede omdat

Plantenbescherming nog steeds een controleorgaan was en sierteelt ook de betaalde voorlichting kende". Toch sterkte het feit dat de sector steeds vragende partij is geweest en daarom ook eensgezind achter zijn werk stond, hem enorm in zijn motivatie om het proefondervindelijk werk en de voorlichting verder te zetten. "Ook een ambtenaar moet de mensen iets kunnen bieden!"

Frans stond heel alleen in zijn werk rond de plantenbescherming in de sierteelt en haalde in die tijd zijn mosterd bij het Nederlandse onderzoek maar omdat hij de kwaliteit van de berichtgeving hier toch zag achteruit gaan, informeerde hij zich ook meer bij Franse bronnen, kocht boeken, ging te rade bij het ILVO en deed veel proeven in samenwerking met Michel Van Himme en professor Bulcke.

Later werd zijn werkgebied uitgebreid over gans Vlaanderen en werd bij binnen de Dienst Onderzoek & Ontwikkeling de eerste sierteeltvoorlichter naast de al bestaande landbouwgroentevoorlichters.

Samen met het PCS

Frans herinnert zich nog goed de problemen met de taxuskever. Er werd maar lukraak gespoten op de kwekerijen maar dit bracht niet veel zode aan de dijk. Onderzoek en brede kennis leerden mij dat door op het juiste moment te gaan spuiten, wel effect kon bereikt worden. En zo groeide in de jaren negentig stilaan het Waarschuwingssysteem in de sierteelt. We stonden hier in feite ook aan het begin van een nieuw teeltgebeuren dat nu bekend is als het fameuze IPM of Integrated Pest Management.

De EG stelde subsidies ter beschikking voor waarschuwingssystemen en Frans bepleitte in Brussel dan ook een dergelijke subsidieregeling voor de sierteelt. Deze werd toegestaan maar moest verleend worden aan een erkende onderzoeksinstituten. Vandaar dat in 1997 het Waarnemings- en Waarschuwingssysteem vorm kreeg in de schoot van het PCS. Het Waarschuwingssysteem werd zo het eerste voor de sierteelt in Europa. "Je zag dat de kwekers er snel aan gewend raakten en er ook op betrouwen".

Frans: "IPM en gewasbescherming zijn momenteel nog in volle ontwikkeling maar toch durf ik stellen dat

wij al ver staan. We mogen hier zeker trots op zijn!" Hij spreekt in deze ook zijn tevredenheid uit over de goede samenwerking met het PCS, waardoor heel wat initiatieven zijn ontstaan. Naast het Waarschuwingssysteem is er ook de fameuze erkenning voor kleinere teelten. "Je ziet trouwens dat het huidige PCS-onderzoek zich voor ruim de helft op gewasbescherming richt", zegt Frans.

Erkenningen in de EG

Toen in 1991 de EG de fameuze Richtlijn 91/414/EEG uitvaardigde om te komen tot een harmonisatie in de erkenning van producten veranderde er heel wat. "Het verhaal is bekend", zegt Frans: "De fyto-bedrijven die een nieuwe molecule hadden ontworpen, moesten vanaf 1993 een EG-toelating krijgen. Oude producten moesten herzien worden. Het is een lange en peperdure operatie om een erkenning in de wacht te slepen."

Vandaar dat bedrijven zich meer gingen toeleggen op de ontwikkeling van producten voor de lucratieve (grote) teelten. Maar hoe zat het dan met de kleinere teelten zoals de sierteelt? Daarom focuste Frans Goossens op het bekomen van uitbreiding van erkenningen van stoffen die in andere teelten wel erkend zijn. Dit werk was bijzonder succesvol. Samen met het PCS werd een werkgroep kleine teelten opgericht waarin alle belanghebbende partijen en instellingen zetelen. Frans is voorzitter en Marc Vissers secretaris van deze werkgroep. Hier

worden prioriteiten vastgelegd. De eigen proeven werden daarom uitgebreid met GEP-proeven (Good Experimental Practise) die door een erkende instelling als het PCS moeten worden uitgevoerd. Dit heeft ook geleid, en daar is Frans nog het meest fier op, tot een herindeling van de ganse sierteelt in twee groepen, namelijk houtachtigen en niet-houtachtigen met elk hun specifieke onderverdeling. Hierdoor kunnen erkenningen worden aangevraagd voor alle planten in de groep of subgroep en niet voor elke specifieke soort. Dit heeft er toe geleid dat bij erkenning in de groep de kweker zijn eigen verantwoordelijkheid moet nemen in de behandeling van zijn specifieke teelt met een erkend product. Op zijn beurt zorgde dit er voor dat de fyto-bedrijven weer grotere interesse kregen omdat de verantwoordelijkheid bij de teler kwam te liggen en zodoende de toegang naar andere teelten vlotter werd.

Toch vereist het onderzoekswerk naar uitbreiding heel wat inzicht en dat verwerf je niet in één dag. De uitbreiding hangt namelijk af van heel wat factoren zoals doseringen, milieu-impact i.f.v. toepassingsvormen en gewastypes, enzovoort. Ook de doorspoelingsproblematiek maakt hier een wezenlijk deel van uit, zegt Frans. Daarom dat erkenningen ook gevraagd worden voor specifieke teeltsystemen. Openveldtoepassingen zijn niet hetzelfde als toepassingen in teelten in gesloten systemen. Een

breed kennisveld en ervaring zijn hier noodzakelijk en Frans was in deze materie dan ook een prima 'aangever en adviseur'.

De nieuwe erkenningsstrategie in Europese context met de drie klimaat-zones waarin er erkenning kan worden aangevraagd voor een specifiek land of voor alle landen in een zone is een mooi verhaal, stelt Frans, maar de praktijk is toch anders. Vandaar dat hij ook het goede werk toejuicht van PCS-directeur Bruno Gobin in de Europese werkgroep. "België neemt hierin het voortouw en ik ben daar best trots op", zegt hij.

Een man van het woord

Al die kennis en ervaring moest ook overgebracht worden naar de kwekers. "Je zult van mij niet al te veel artikels terugvinden want ik opteerde voor het woord", zegt een overtuigde Frans. Het was zeker niet de meest gemakkelijke oplossing, maar het was een deel van mijn leven om mijn kennis tussen de mensen te verkondigen. Het kostte soms heel wat energie maar je leerde ook zelf bij doordat je veel ervaringen kon delen.

Heel bekend en gewaardeerd zijn ook zijn wandelvoordrachten op de velden en kwekerijen. "Je ziet ook dat de fyto-

verdelers deze wandelvoordrachten nauwgezet volgen en op hun beurt de informatie overdragen naar de sector toe. Een versterking van het werk dat wij doen!"

Hij heeft die inspanning volgehouden tot zijn pensioen. Frans zegt daarover: "Ik heb mijn missie niet opgegeven. Ik heb in al die jaren veel dankbaarheid mogen ervaren en het geluk gehad gedurende 30 jaar met een goed team te mogen werken, waarbij ik speciaal Yvan Cnudde moet vermelden. Dit werk had ik ook niet kunnen doen zonder de steun van mijn echtgenote want zij heeft nooit geklaagd over het vele avondwerk dat ik al die jaren heb gedaan."

De cirkel is rond

In het laatste jaar van zijn actieve loopbaan is ook het IPM-tijdperk van start gegaan. Het geeft toch heel wat voldoening dit nog actief te kunnen meemaken want hij ziet het toch als een vervolmaking van het werk dat hij 30 jaar geleden heeft opgestart en later, samen met vele anderen, heeft geconcretiseerd.

Frans: "De cirkel is dus rond en je kan het geloven of niet, ook wat mijn standplaats betreft. Ik studeerde af als

landbouwingenieur met specialisatie bodemkunde en kreeg mijn eerste opdracht bij het Rijksstation voor Landbouwtechniek in Merelbeke waar ik 3 jaar lang drainage onderzocht. Door de vele reorganisaties binnen de verschillende diensten is ook onze standplaats met de regelmaat van een klok veranderd tot ik nu, als laatste locatie, op hetzelfde bureau als mijn eerste werk werd gestationeerd. Ik kon zelfs nog mijn zelfde plaats van toen innemen maar deed het toch maar niet!"

Frans ziet in de toekomst nog heel wat uitdagingen en hoopt dat zijn werk met dezelfde intensiteit kan verdergezet worden. De goede samenwerking en de diensten die in de schoot van het PCS zijn uitgebouwd, zijn hierin een sterk pluspunt. Toch moet er over gewaakt worden dat mensen de kansen moeten blijven krijgen om een brede kennis en ervaring op te doen om het ruime inzicht in de brede problematiek van de gewasbescherming voor de sierteelt te blijven behouden. Een vraag waar wij hem als beroepsvereniging volledig in kunnen steunen! ■

*Frans,
bedankt voor al die jaren van tomeloze inzet voor de ganse sierteeltsector!*

VERBOND VAN BLOEMISTEN

RAADSVERGADERING VERVOLG: FLORALL EN PRODUCENTENBEURZEN

De moeilijke sectorsituatie die al ter sprake kwam, uit zich ook in het verhaal van de producentenbeurzen en FLORALL. Samen met de standhouders en een afvaardiging uit de handel werd in februari al beslist om vanaf het nieuwe beursseizoen in augustus 2014 de producentenbeurzen opnieuw elke eerste woensdag van de maand te organiseren.

Er zal ook meer ingezet worden op communicatie. Hiertoe werden in maart vanuit het secretariaat al mailbanners verspreid met de vraag deze ook effectief te gebruiken. Wat

betreft de prijs en het systeem van één beurskaart voor de 9 maandbeurzen per seizoen, werd op deze Raad beslist de basis van het systeem en dus één ledentarief voor die 9 beurzen te behouden. Hiertoe zal eind juni een uitnodiging tot betaling van 275 euro excl. btw volgen. Wel nieuw is dat de mogelijkheid zal geboden worden om voor leden éénmalig per seizoen een 'ticket' voor één beurs te kopen aan 150 euro excl. btw.

We stellen vast dat na de maartbeurs van FLORALL er heel wat bedenkingen werden geuit. Deze werden bevestigd

in een bevraging van de standhouders. Als gevolg daarvan heeft het FLORALL-bestuur ondertussen enkele principiële beslissingen vooropgesteld, waaronder de beurs terug te brengen tot één dag. Ook wordt onderhandeld met Artexis over praktische zaken rond parking, bewegwijzering en catering. Er wordt gestreefd om eind april het definitieve opzet met het FLORALL-bestuur vast te leggen zodat de communicatie hierover duidelijk kan worden gevoerd. Ondertussen kunnen ideeën nog steeds gekanaliseerd worden via AVBS of info@florall.be. ■